

Spørsmål og svar om fond og økonomi i disse coronatider

Webinar, 26.mars 2020

Martin Graftås, Spare- og investeringsøkonom – ODIN Forvalting / martin.graftas@odinfond.no

- 1 Rentefond
- 2 Makroøkonomi
- 3 Markedstiming
- 4 Bør jeg kjøpe mer?
- 5 Hvilke fond bør jeg kjøpe?
- 6 Frykt for å tape penger?
- 7 Fondsteknisk
- 8 Enkeltaksjer
- 9 Valutasikring

1 Rentefond

1 Rentefond

«Rentene nedjusteres, og da faller også verdiene i rentefondene.

Men, er det slik at rentefondene står seg bedre enn aksjefondene, selv om det videre bli store nedturer i økonomiene i verden ?

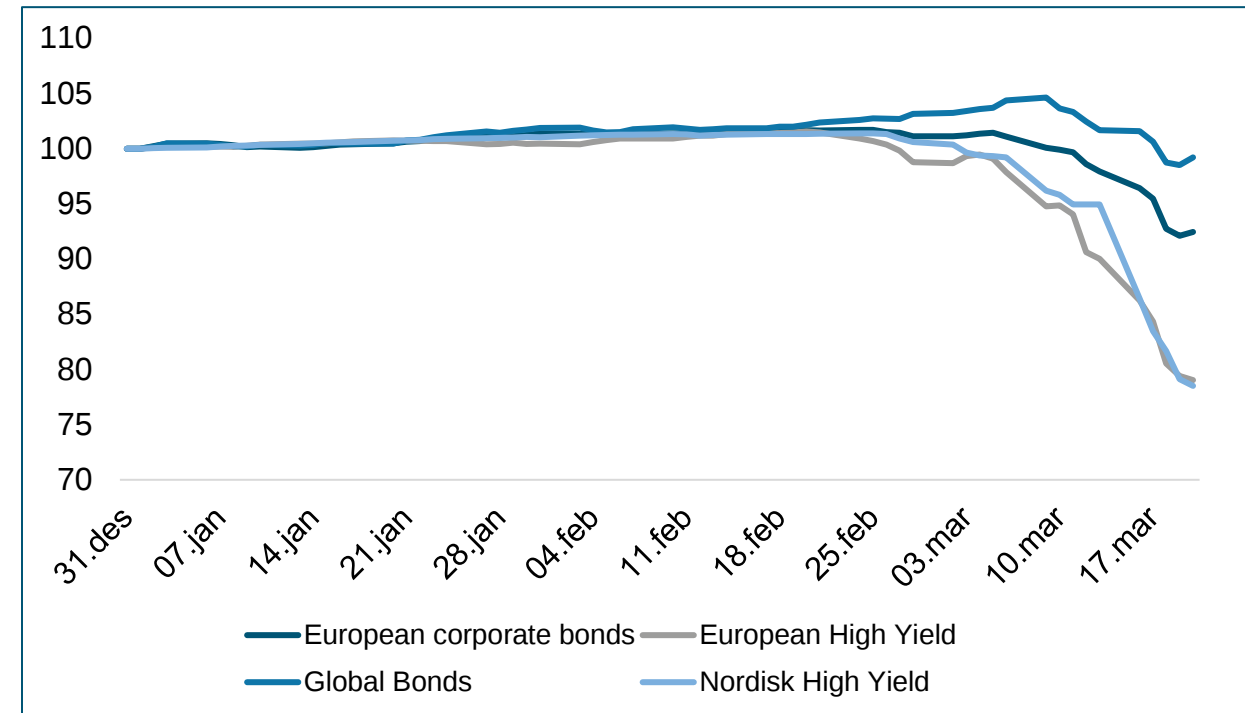
*Jeg tenker som så at de kan jo ikke falle
tilsvarende som aksjefondene..*

Jeg håper jo at det var lurt å justere noe av min innsats i fjor høst, fra aksje- til rentefond.»

1 Rentefond

«Jeg ønsker å være langsiktig i ODIN Kreditt, men det er vanskelig å se på at "lavrisiko" rentefond faller hardere (20% pr 22.3) enn aksjefond på kort tid. Ser at andre forvaltere suspenderer disse fondene for å skjerme de gjenværende investorene, kunne dette vært aktuelt for dere også?»

1 Rentefond

«Jeg ønsker en forklaring på om/hvordan obligasjons- og/eller høyrentefond virker i denne økonomiske situasjonen; sikringsmekanismer?»

1 Rentefond

«Hei, er rentemarkedet helt "ødelagt" i lang tid fremover? Vi kan lese om at det er vanskelig å omsette obligasjoner, og et av de norske fondene har til og med stengt et obligasjonsfond for salg av andeler. ODIN Kreditt C har falt betydelig kraftigere en jeg hadde trodd skulle være mulig for et rentefond, og det kan virke som rentemarkedet vil falle ytterligere og bruke ekstremt mange år på å hente inn tapet.

Hva tror dere om avkastningen for et fond som ODIN Kreditt C i tiden fremover? Må man bare svelge tapet og flytte midlene til aksjer for å kunne ha et håp om å dekke tapet de neste 5 årene?»

1 Rentefond

«Hva er utsiktene for obligasjonsfondene fremover, gitt at det kan tenkes at spread-utgangen etter all sannsynlighet reverseres fremover. Bør ikke det tilsi ok utsikter for obligasjoner allerede fra nå?»

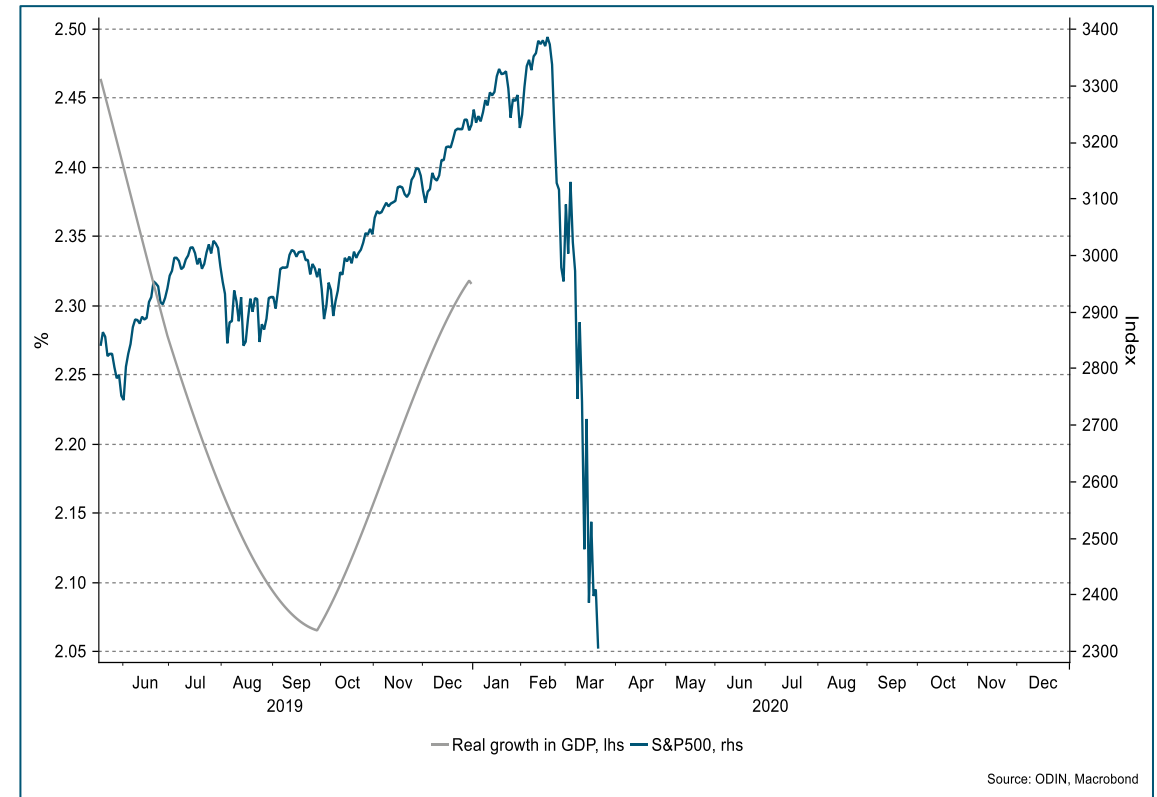
2 Makroøkonomi

2 Makroøkonomi

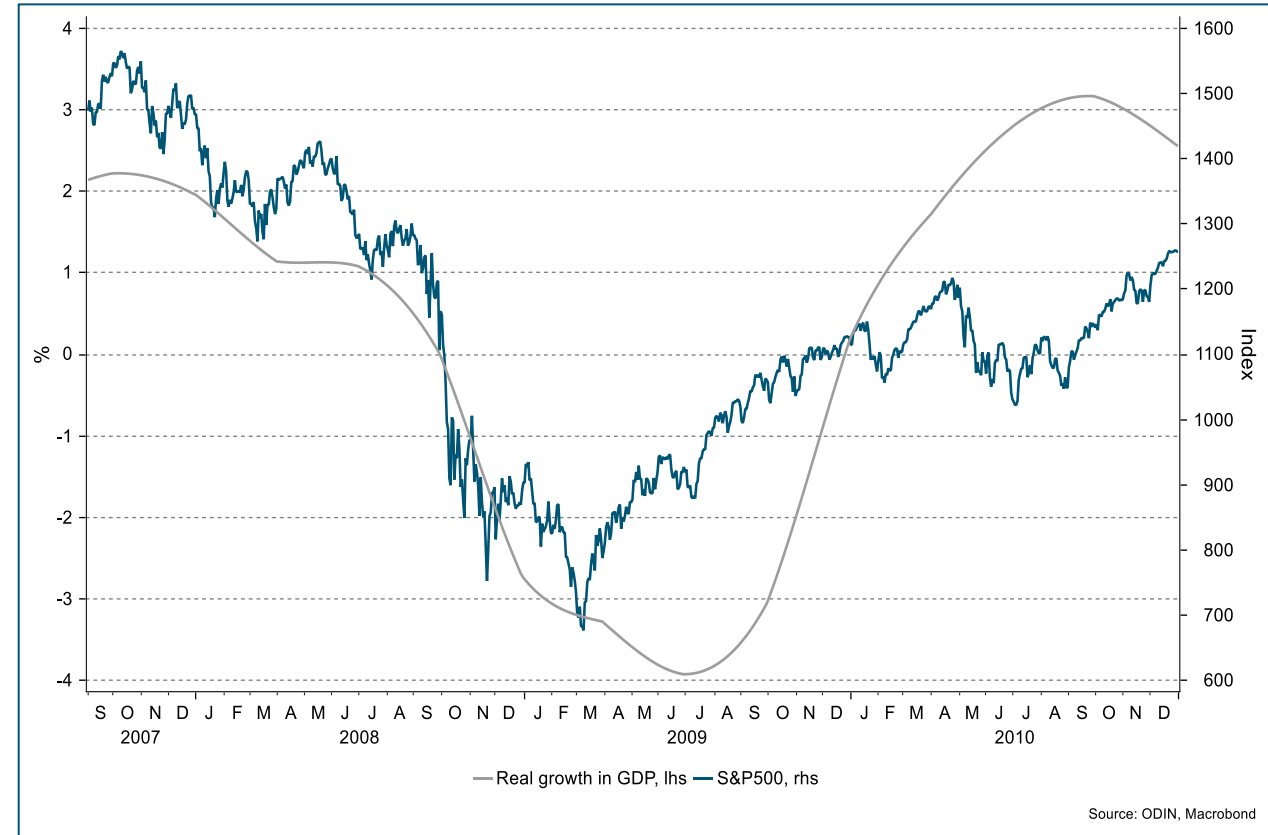
«1. Hvordan ser dere for dere vekst i Norge i forhold til globalt fremover?»

«2.Hvilke tanker har dere om verdensøkonomien om 6-8 mnd?»

2 Makroøkonomi

«Hva vil være deres neste reaksjon på ytterlige fall i markedet? Hva kan vi forvente oss av innhenting i neste kvartal og neste halvår?»

2 Makroøkonomi

«Hvilke bransjer ser dere positivt på i den pågående krisen?»

2 Makroøkonomi

«Hva hvis Norge ender opp med negativ rente. Hvilke mekanismer skjer da, og hvordan vil vi måtte forholde oss til det?.»

2 Makroøkonomi

«Hvordan vil den stadig fallende oljeprisen påvirke sparing i pensjonsfond?

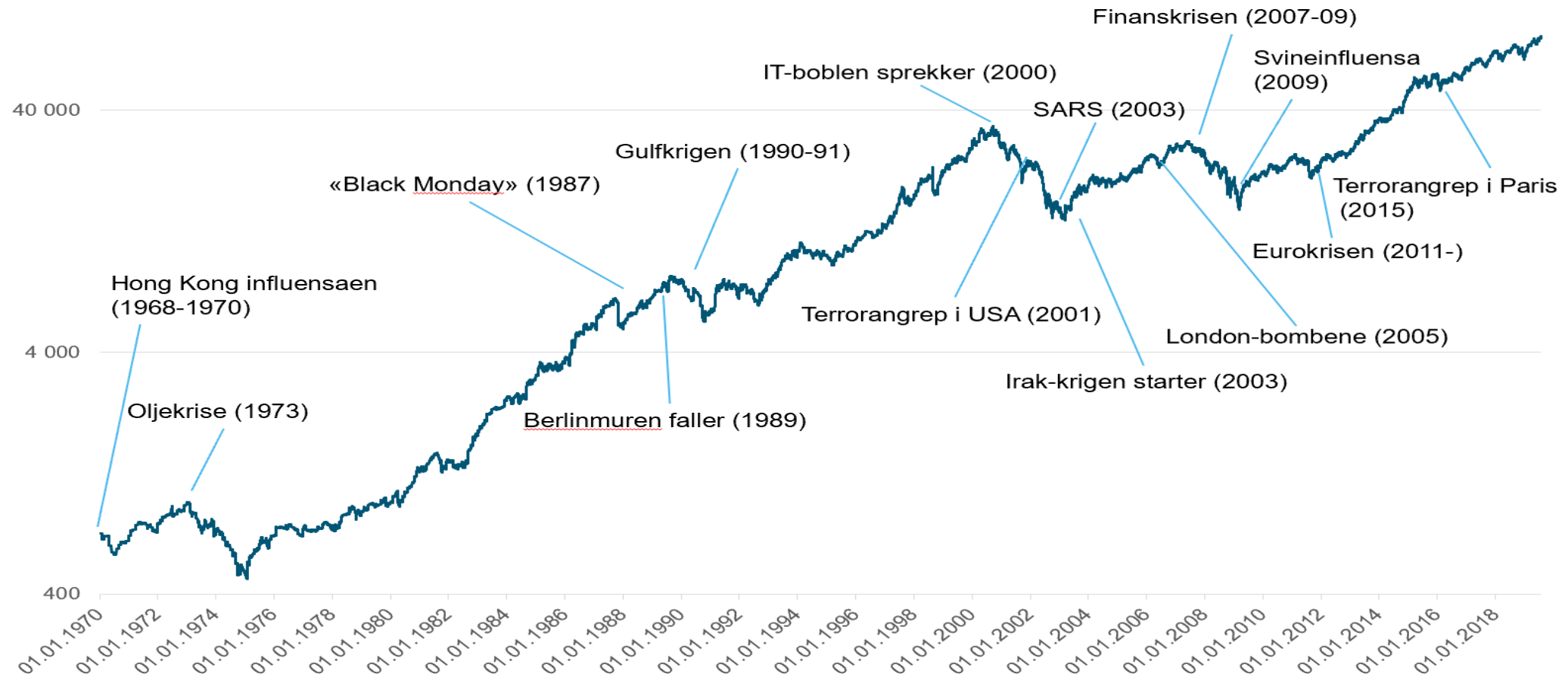
Norge har vel mistet mye av sin sikkerhet i økonomien ifht. Olje, og det i tillegg tenkes i stadig mer miljøvennlige baner.»

3 Markedstiming

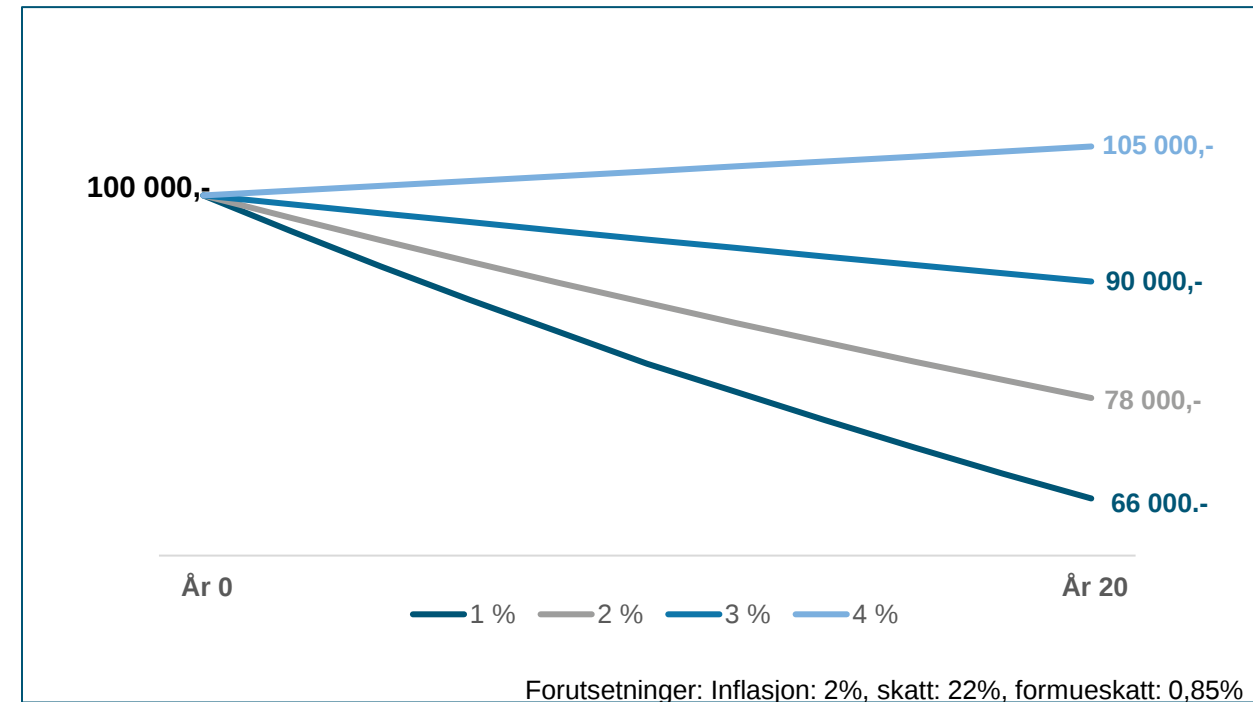

3 Markedstiming

3 Markedstiming

«Er det ikke tryggere å ta ut alle pengene og ha kontant hjemme enn å ha de i banken eller i fond.»

3 Markedstiming

«Har tatt ut 350 000 som jeg nok skal bruke om 6 mnd. Lurer på hvor jeg skal sette disse inntil videre, og hvis jeg ikke bruker alt – når lønner det seg å sette de inn igjen? Eventuelt, bør jeg sette inn et stort beløp med en gang, eller småbeløp hver måned?»

3 Markedstiming

«Bør man kjøpe flere fond nå? Er redd for å tape for mye, og lurer på hva jeg skal gjøre? Planlegger å begynne å ta ut sparepenger om fem år.»

3 Markedstiming

«Hvis man skal inn i fond nå fremover. Hvor mange fond bør man ha? Og hvor lenge bør man ha investeringen, i tillegg til månedlig sparing?»

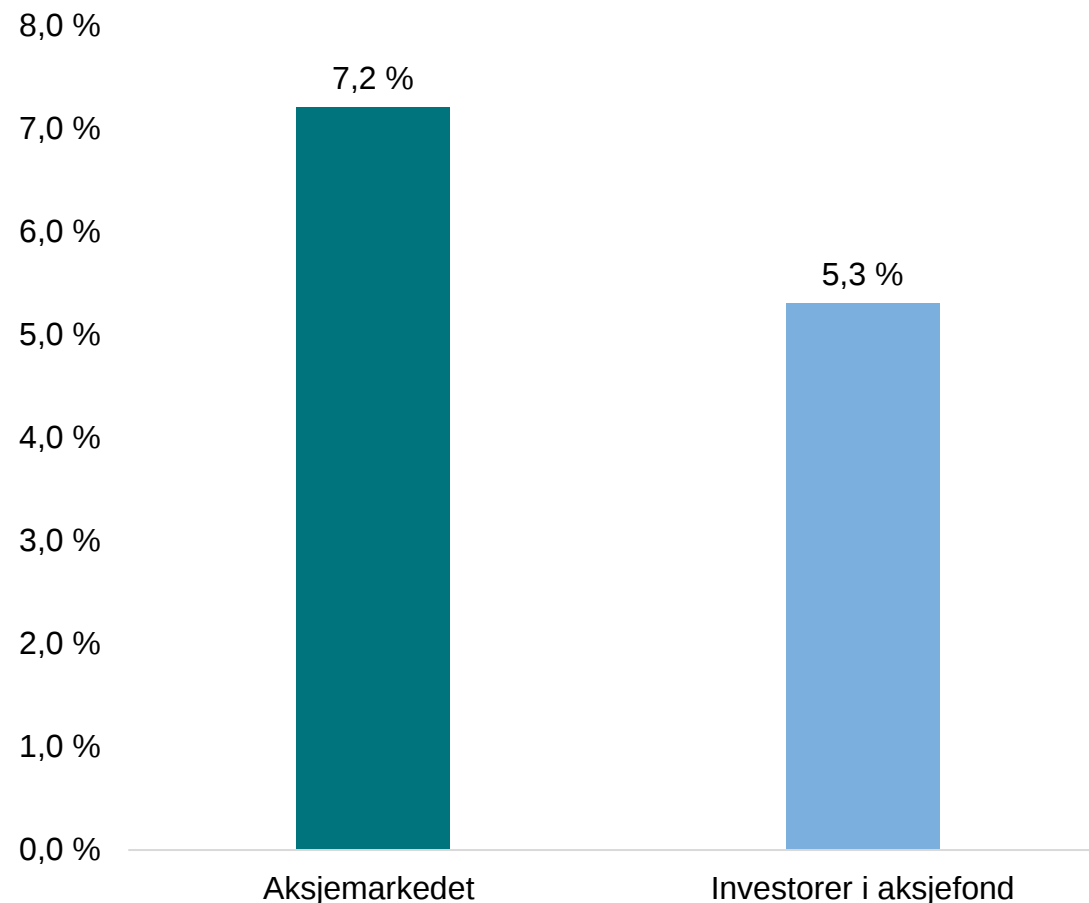
3 Markedstiming

«Er det nå lurene nå enn før å sette pengene inn i aktivt forvaltede fond istedenfor indeksfond?»

3 Markedstiming

«Jeg har i flere år «forventet» at børsen skulle falle, og tenkte å selge meg ut når dette skulle skje. Dette «rakk» jeg dessverre ikke. Jeg tror børsen vil svinge veldig mye – lenge, og at den vil falle en god del mer enn hva den har gjort hittil. Har fond i ODIN Norden C og ODIN Norge C. Har også noe aksjer i Gjensidige. Både fond og aksjer er fortsatt med fortjeneste. Jeg trenger nødvendigvis ikke kr. Nå, MEN jeg tenker på å selge nå, og kjøpe de opp igjen når markedet ikke svinger så mye som det gjør nå, i tillegg til olje og virus er mer under kontroll. Leser at mange sier at man skal sitte rolig, men jeg ser ikke helt grunnen til å sitte med de langt ned til under kostpris og så være bundet til å vente til at de kommer opp i dagens nivå og videre. Hva tenker dere?

3 Markedstiming

«Er det lurt å ta ut fondene nå mens man fortsatt er i pluss?»

3 Markedstiming

«1. Hvorfor har ODIN Eiendom falt så mye relativt til andre deler av markedet?

2. Det ser ut til at nedgangen i markedet vil pågå en god stund, til Coronakrisen er under kontroll. Jeg har penger i ODIN Eiendom, som også har sunket mye siden krisen satte i gang – til tross for at eiendom står litt utenfor de mest påvirkede markedene. Og nå skrives det mye om at eiendomsmarkedet vil lide mer i etterkant av dette. Ettersom ODIN Eiendom er et aktivt forvaltet fond, er det noe der gjør for at fondet skal lide minst mulig av dette? Eller er oddsene store for at større tap kommer i nær framtid, og at det kan være en god ide å trekke ut pengene til den verste stormen er over?»

3 Markedstiming

«Bør jeg investere når markedet er nede eller beholde pengene på konto?»

3 Markedstiming

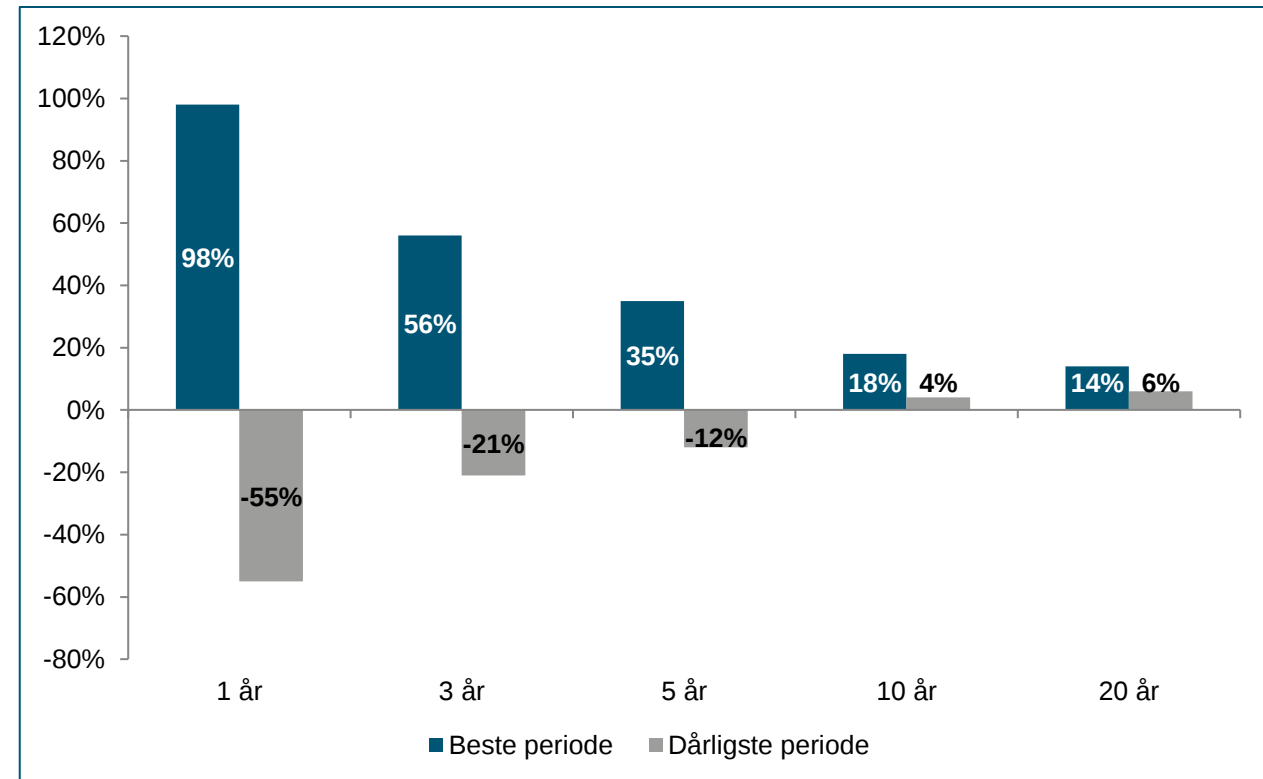
«Hvor lenge tror dere nedgangen varer?

Kan det forventes at det meste vil normaliseres og verdiutviklingen stige igjen?»»

3 Markedstiming

«Jeg er amatør i dette markedet, og vil bare investere i «trygge» fond. Jeg har et ti-års perspektiv på sparingen. Er det nå jeg skal kjøpe flere andeler i aksjefond?»

3 Markedstiming

«Selge fond nå?»

4 Bør jeg kjøpe mer?

4 Bør jeg kjøpe mer?

«Hva er lurest å gjøre i dagens aksjemarked når jeg sparer langsiktig i fond?

Kjøpe mer fond?»

5 Hvilke fond bør jeg kjøpe?

5 Hvilke fond bør jeg kjøpe?

«Hva bør jeg gjøre med fondene jeg har i dag? Det er ODIN Konservativ, ODIN Flex og Navigare (SpareBank 1 Kapitalforvaltning)

Hvor kan jeg plassere penger i dag?»

5 Hvilke fond bør jeg kjøpe?

«1. Hvordan bør man investere nå? Bransje og geografi?»

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Finans	Forbruk	Teknologi	Handel	Infra	Finans	Handel	Infra	Handel	Energi	Teknologi	Helse
Forbruksvarer	-15,4	61,7	27,7	19,9	28,8	43,1	29	10,1	27,4	38,8	6,5
Handel	Helse	Materialer	Industri	Forbruk	Handel	Helse	Helse	Helse	Telekom	Materialer	Infra
Energi	-22,8	48,6	26,7	14	23,9	41,5	25,3	6,9	23,5	23,8	4,1
Helse	-29	41,3	22,2	12,7	18,3	40,7	20,1	6,6	22,8	23	0,8
Industri	Telekom	Industri	Energi	Telekom	Helse	Finans	Forbruk	Teknologi	Industri	Finans	Teknologi
Teknologi	-30,5	20,9	20,5	6,3	17,9	35,6	16	5,9	18,9	22,2	-0,3
Materialer	Handel	Helse	Telekom	Handel	Industri	Teknologi	Finans	Telekom	Materialer	Helse	Forbruk
Telekom	-33,5	19,7	19	6,1	15,4	28,4	15,2	3,4	16,7	22,1	-8,4
Infrastruktur	Energi	Finans	Forbruk	Energi	Materialer	Forbruk	Industri	Finans	Infra	Industri	Telekom
	-34,9	17,2	14,1	4,7	15	26,1	9,8	-1,5	16,3	21	-12,5
	Industri	Forbruk	Finans	Teknologi	Teknologi	Materialer	Handel	Teknologi	Forbruk	Finans	
	-39,9	14,9	12,1	2,4	14,8	25,6	9,7	-2,5	13,9	13,5	-13
	Teknologi	Energi	Teknologi	Industri	Forbruk	Energi	Materialer	Infra	Handel	Infra	Industri
	-43,1	13,8	10,2	-0,6	10,8	25,1	6,9	-4,8	6	12,1	-13,3
	Materialer	Infra	Materialer	Energi	Infra	Telekom	Materialer	Forbruk	Energi	Materialer	
	-45,7	11,9	5,5	-9,6	4,6	13,2	3	-8,4	5,4	-1	-14,7
	Finans	Telekom	Helse	Finans	Infra	Telekom	Energi	Energi	Helse	Telekom	Energi
	-53,3	8,9	2,9	-17,1	1,3	11,5	-7,8	-21,1	-2,7	-1,3	-18,1

«2. Vi ser nedgang overalt og spesielt i ODIN Norge. Har dere noen formening om hvilket fond som har mest potensiale fremover? Nasjonalt eller globalt fond?»

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Sverige	Norge	Japan	Spania	Finland	Japan	Norge	Sverige	Irland	Danmark	Finland	USA	Danmark	Norge	Danmark	
64,5	53,3	25,5	49,4	48,7	-29,2	87,1	33,8	13,7	31,3	46	12,7	23,4	13,3	34,7	
Tyskland	Irland	Danmark	Irland	Tyskland	Sveits	Sverige	Danmark	USA	Tyskland	Irland	Danmark	Irland	USA	Frankrike	
121,6	43,1	24,5	46,8	35,2	-30,5	64,2	30,7	1,4	30,9	41,2	6,2	16,5	10,9	28,7	
Spania	Sverige	Norge	Norge	Norge	USA	Spania	Japan	UK	Sverige	USA	Irland	Japan	Frankrike	Italia	
58,5	36,3	24,3	45,1	31,4	-37,6	43,5	15,4	-2,6	22	31,8	2,3	9,6	4,9	28,4	
Danmark	Italia	Finland	Sverige	Danmark	Spania	UK	USA	Sveits	Frankrike	Tyskland	Sveits	Italia	Tyskland	Norge	
49,3	32,5	16,7	43,4	25,6	-40,6	43,3	14,8	-6,8	21,3	31,4	-0,1	2,3	2,8	28,3	
Norge	Danmark	Sveits	Danmark	Spania	Frankrike	Danmark	Sveits	Norge	Sveits	Spania	Finland	Finland	Japan	Tyskland	
48,1	30,8	16,3	38,8	24	-43,3	36,6	11,8	-10	20,4	31,3	-0,7	2	2,4	27,7	
Irland	Spania	Sverige	Tyskland	Frankrike	Tyskland	Frankrike	Norge	Spania	Norge	Japan	Japan	USA	Sverige	Spania	
43,8	28,9	10,3	36	13,2	-45,9	31,8	10,9	-12,3	18,7	27,2	-4	0,7	0,6	27	
Frankrike	UK	Tyskland	Frankrike	UK	Danmark	Italia	Finland	Japan	USA	Sveits	Spania	Sveits	UK	Japan	
40,2	19,6	9,9	34,5	8,4	-47,6	26,6	10,3	-14,3	15,3	26,6	-4,7	0,4	-0,1	24	
Italia	Frankrike	Frankrike	Italia	Italia	UK	USA	UK	Sverige	UK	Frankrike	UK	Frankrike	Spania	Sveits	
37,8	18,5	9,9	32,5	6,1	-48,3	26,3	8,8	-16	15,3	26,3	-5,4	-0,1	-1	22,5	
Japan	Tyskland	UK	UK	USA	Sverige	Sveits	Tyskland	Danmark	Finland	Danmark	Sverige	Tyskland	Finland	Finland	
35,9	16,2	7,4	30,6	5,4	-49,9	25,3	8,4	-16	14,6	25,2	-7,5	-1,9	-4,7	22,5	
Sveits	Japan	USA	Finland	Sveits	Italia	Tyskland	Frankrike	Frankrike	Italia	Sverige	Italia	Sverige	Sveits	UK	
34,1	15,9	5,1	29,9	5,3	-50	25,2	-4,1	-16,9	12,5	24,5	-9,5	-5	-4,9	22,3	
UK	Sveits	Spania	Sveits	Sverige	Finland	Irland	Italia	Tyskland	Japan	UK	Frankrike	UK	Irland	USA	
32,1	15	4,4	27,4	0,6	-55,2	12,3	-15	-18,1	8,2	20,7	-9,9	-7,6	-7,1	21,2	
USA	USA	Italia	USA	Japan	Norge	Finland	Irland	Italia	Irland	Italia	Tyskland	Norge	Italia	Sverige	
28,4	10,1	1,9	14,7	-4,2	-64,2	11,1	-18,1	-23,2	5,7	20,4	-10,4	-15	-10,5	20,6	
Finland	Finland	Irland	Japan	Irland	Irland	Japan	Spania	Finland	Spania	Norge	Norge	Spania	Danmark	Irland	
19,4	6,1	-2,3	6,2	-20,1	-71,9	6,3	-22	-31,9	3	9,4	-22	-15,6	-15,8	18,1	

5 Hvilke fond bør jeg kjøpe?

*«Hva er mest fornuftig bruk av sparepenger
nå?»*

*Bør jeg gjøre noe med de fondsplasseringene
jeg allerede har?»*

6 Frykt for å tape penger

7 Fondsteknisk

7 Fondsteknisk

«Kan man spare i flere fond samtidig i en spareavtale? Jeg sparer nå i fond og aksjer, men hvordan fungerer de ulike sparemetodene? Kan man spare i flere fond i både ASK og AF eller hva det heter? Litt grønn enda kan man si 😊»

7 Fondsteknisk

«Kan dere elaborere litt om hva begrepet
«langsiktig» innebærer?»

7 Fondsteknisk

«Ved salg av fondsandeler, fra når regnes kursen? F.eks hvis jeg selger en ettermiddag/kveld er det da kursen som gjelder neste dag når børsen stenger?»

7 Fondsteknisk

«1. Er det mulig at et fond kan gå i null?»

«2. Kan jeg tape alt det jeg har i fond?»

«3. Kan man risikere å miste alle pengene som man har i fond nå, i verste fall? Lønner det seg å bare fortsette med samme spareavtale som før dette om man kan?»

7 Fondsteknisk

«Hvordan burde jeg best bruke fond som pensjonssparing som freelancer/ selvstendig næringsdrivende? Økonomisk sikkerhet»

7 Fondsteknisk

«Har dere tall som sammenligner aktive fond mot indeksfond? Kan dere vise til at aktive fond gjør det bedre i disse tider?»

7 Fondsteknisk

«Alle aksjefond har en ramme. Er det mulig at et fond kan gå utover rammen for å sikre seg, f.eks verdipapir/ gull eller er de fanget i «dårlige» aksjer? Finnes det slike fond som sømløst kan flytte fra aksjer til en «sikker havn»?»

8 Enkeltaksjer

8 Enkeltaksjer

«1. Hva betyr risikostyring for deg? Og hvis du skal foreta en beslutning om å investere i en aksje, for eksempel AT&T neste måned – hva slags kriterier legger du til grunn for å handle – og hva gjør du med din analyse hvis den går feil og aksjen går ned med 42%?

«2. Hvilke tre aksjer på Oslo Børs har størst oppside med middels risiko?»

«3. Har en del aksjer i Aker som jeg har hatt i mange år. Bør jeg selge og kjøpe tilbake senere, eller bør jeg bare sitte med aksjene selv om aksjene antakeligvis skal videre ned?»

9 Valutasikring

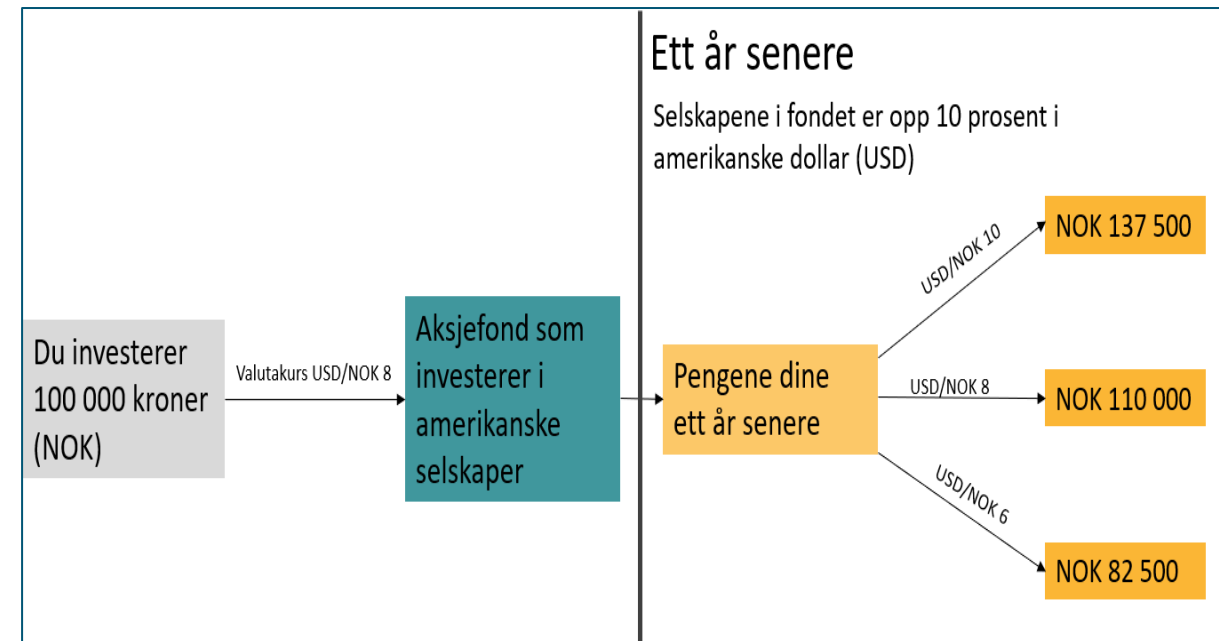
9 Valutasikring

«Valutasikrede aktive fond er mangelvare i Norge. Dette er høyaktuelt med så svak kronekurs som gir stor fallhøyde når NOK styrker seg igjen. Vurderer dere å lansere et slikt fond?»

9 Valutasikring

«Vil dere anbefale å kjøpe valutasikret fond nå siden kronen har svekket seg såpass mye?»

ODIN

1990 - 2020

Spørsmål? Send til martin.graftas@odinfond.no

Vi minner om....

Historisk avkastning er ingen garanti for framtidig avkastning, som blant annet vil avhenge av markedsutviklingen, forvalters dyktighet, fondets risiko, samt kostnader ved forvaltning. Avkastningen kan bli negativ som følge av kurstap.

Uttalelser i denne rapporten reflekterer ODINs markedssyn på det tidspunktet den ble utarbeidet. Vi har gjengitt kilder som vurderes som pålitelige, men vi kan imidlertid ikke garantere at informasjonen fra kildene hverken er presis eller komplett.

Ansatte i ODIN Forvaltning AS kan handle for egen regning i flere typer finansielle instrumenter. Dette innebærer at ansatte i ODIN Forvaltning AS kan eie verdipapirer i selskaper som er omtalt i denne rapporten, samt andeler i ODINs verdipapirfond. Ansattes egenhandel skal skje i henhold til ODIN Forvaltning AS interne retningslinjer for ansattes egenhandel, som er utarbeidet i henhold til verdipapirhandelloven og Verdipapirfondenes forenings bransjestandard.

Du finner mer informasjon på www.odinfond.no